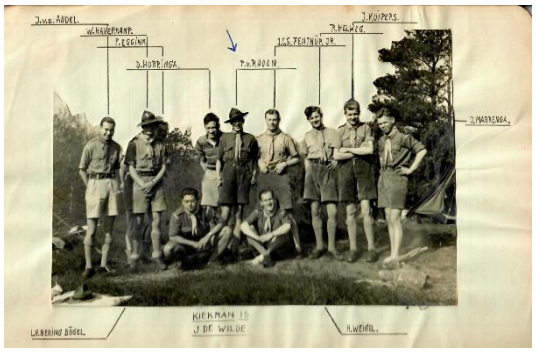
Dirk Horringa

Dirk (Dick) Horringa is geboren op 4 maart 1919 in Den Haag. Hij was de zoon van Johannes Jacobs Horringa en Gerarda van der Spiegel. Hij had een zusje Dieuwke (1922).

Hij werd als verkenner geïnstalleerd in juni 1934, waarschijnlijk bij de 4e Amsterdamse groep Hendrick de Keyser (Grijs). In november 1936 werd hij lid van de Nakotas stam. Deze stam was een combinatie van de voortrekkers van zijn groep en de 4e Hilversumse groep, Apachiogroep. De stam werd in 1930 opgericht en Ton Koot was de eerste Oubaas, In september 1932 kreeg de stam de naam Nakotas

en een embleem: een brandend vuur met daaronder de stamnaam. Nakotas betekent ‘Vrienden’ en komt van de Zwartvoet-indianen in Amerika. Het was een actieve stam en in *De Huifkar, het maandblad voor en door Nederlandse Voortrekkers* verschijnen regelmatig verslagen van activiteiten. Op 27 oktober 1934 werd hun stamhut in de Muiderpoort in Amsterdam feestelijk geopend. Op 8 juli 1937 werd Dirk geïnstalleerd als voortrekker bij de stam. Hij werd daarna samen met een groot aantal stamleden actief tijdens de Wereld Jamboree in 1937 in Vogelenzang. Hij was correspondent bij de kampkrant Jamboree Post, waarvan Ton Koot eindredacteur was.

In november 1937 droeg Ton Koot de leiding over aan zijn assistent Henk van der Schroeff. De stam telde op dat moment 3 ploegen. Dirk werd in 1938 stamcorrespondent bij de stam. Hij woonde toen aan de Prins Hendrikkade 104 I. Later verhuisde hij naar de Cornelis Krusemanstraat 60 III. Vlak voor de oorlog was er nog maar 1 ploeg, maar op 15 juni 1940 werd de stam gesplitst en ontstond de Stormbokkenploeg. Jan de Wilde werd Baas. Hij hield een logboek van de stam bij. Op 8 februari 1941 verscheen het laatste verslag. Dirk was ploegleider in september 1940.

Dick ging in augustus 1939 met een groep voortrekkers als 2e Kanderstegstam op kamp naar Kandersteg International Scout Centre in Zwitserland. Ondertussen nam de dreiging in Europa door Nazi-Duitsland toe. De groep van 40 voortrekkers, onder leiding van oubaas Lorentz uit Breda, kwam uit heel Nederland. Oubaas Lorentz was kapitein bij de artillerie en op 23 augustus ontving hij een telegram uit Nederland dat hij onmiddellijk terug moest keren, samen met Joop ter Pelkwijk die luitenant was. Ze vertrokken een paar uur later. In het kader van de voormobilisatie werden een dag later officieren en kwartiermakers opgeroepen. De internationale toestand was in Kandersteg het gesprek van de dag en ook de Engelse aanwezigen in Kandersteg gingen onmiddellijk terug naar huis. Op de 25e, twee dagen voor

het geplande einde van het kamp, gingen ook de andere deelnemers in overvolle treinen terug. De algemene mobilisatie werd een paar dagen later, op 28 augustus, afgekondigd en alle dienstplichtigen (lichtingen 1924-1938) werden opgeroepen. Op 1 september viel Duitsland Polen binnen.

In Amsterdam hebben enkele honderden verkenners, voortrekkers en leiders zich ingezet in de meidagen van 1940. Op 10 mei werden de scouts opgetrommeld en vanuit het hoofdkwartier van de Padvindershulpdienst in het districtskantoor op Keizersgracht 232 werden de eersten ingezet bij de Luchtbescherming. Een dag later vielen de eerste bommen op de stad. Er gingen 24 verkenners helpen met het bergen van gewonden en doden. Ze regelden het verkeer, hielden nieuwsgierigen op afstand en hielpen met het opruimen van de glasscherven op de straat.

In de daaropvolgende dagen werden padvinders ingezet bij de verschillende blokhoofden van de luchtbeschermingsdienst, ze bemanden de telefooncentrale van de luchtbeschermingsdienst en hielpen in ziekenhuizen en bij de politie. Op de zolders van de marinewerf lagen grote hoeveelheden verbandmateriaal, bedden en dekens en de scouts hielpen het Rode Kruis om dit te distribueren naar ziekenhuizen in Amsterdam, maar ook in Leiden, Delft en verder. Direct na de capitulatie organiseerden de padvinders in Amsterdam een inzameling voor hulpbehoevenden. De scouts uit de stad gingen de huizen langs.

EEN KOERIERSDIENST VAN PADVINDERS INGESTELD

AMSTERDAM, 20 Mei. — De V.V.V. „Amsterdam", belast met het opsporen van gegevens omtrent personen van wie bij familiebetrekkingen nog niets bekend is, en met het verstrekken van inlichtingen over de reismogelijkheden in ons land, heeft hiervoor een organisatie in het leven geroepen, waaraan o.a. medewerking verleend wordt door de militaire autoriteiten, de Nederlandsche Spoorwegen en het districts-commissariaat Amsterdam van „de Nederlandsche padvinders".

Het inlichtingenbureau der V.V.V. „Amsterdam", Rokin 5, heeft inmiddels reeds 3000 aanvragen ontvangen, welke grootendeels in behandeling zijn genomen.

Daar er uiteraard niet op mocht worden gerekend, dat de postdienst snel genoeg zou functionneeren, is hiervoor o.a. een koeriersdienst van padvinders in het leven geroepen.

Op de eerste aanvraag hebben de Nederlandsche spoorwegen volledige medewerking aan deze organisatie verleend.

De eerste groep koeriers is hedenmorgen reeds van het centraal station te Amsterdam — onder leiding van commissaris J. Faber, naar het voor elke koerier bestemde uitgangspunt vertrokken, van waar zij per fiets hun opdrachten zullen vervullen.

De directie der V.V.V. „Amsterdam" doet een krachtig beroep op alle landgenooten om deze koeriers bij het verzamelen van de vereischte gegevens in elk opzicht behulpzaam te zijn.

De VVV Amsterdam was na de capitulatie belast met het opsporen van gegevens van personen van wie bij familie nog niet bekend was waar ze zich bevonden na de meidagen van 1940. De adjunct directeur van het VVV Amsterdam van Ton Koot, een bekende scout. Ze hadden hiervoor een organisatie in het leven geroepen, met medewerking van de militaire autoriteiten, de Nederlandse Spoorwegen en de Nederlandse Padvinders. Omdat de post na de meidagen nog niet goed functioneerde, werd een koeriersdienst van padvinders in het leven geroepen. De eerste groep vertrok op 21 mei vanaf het centraal station in Amsterdam. De scouts behandelden naar schatting 3500 tot 4000 aanvragen. Er waren 29 koeriers, waaronder één verkenner en de rest voortrekkers en leiders die naar alle uithoeken van Nederland trokken om inlichtingen in te winnen.

Een bijzondere prestatie is het recherchewerk, dat twee Voortrekkers, John Fenthür en Dick Horringa, op persoonlijk verzoek van een bewoner van Den Haag hebben verricht. De zoon van dien heer was plotseling verdwenen. De beide Voortrekkers hebben als speurders van de goede soort zijn spoor gezocht en gevolgd. Bij IJmuiden hield het op. Met het laatste schip, dat vandaar was uitgevaren, was hij naar Engeland overgestoken! Daar was de taak van de „achtervolgers" afgelopen; dezelfde dag, waarop zij zekerheid van het vertrek hadden gekregen, brachten zij nog mondeling en schriftelijk rapport uit aan de vader, die wel pijnlijk getroffen was door het verdwijnen van zijn zoon, maar daarbij toch grote bewondering had voor het werk, dat de twee Voortrekkers hadden geleverd.

Voortrekker Joop Kramer heeft een logboek bijgehouden over de inzet van padvinders: *Paraat! : oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam.* Henk Pelser maakte tekeningen.

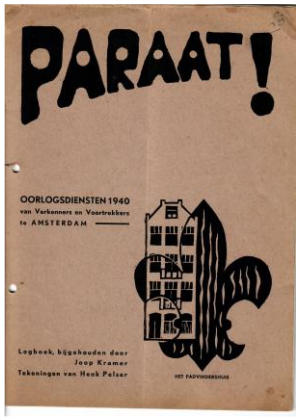
In de oorlogsjaren studeert hij Geografie in Amsterdam. Hij duikt in de loop van 1943 onder op het Nieuwe Suikerhofje, mogelijk om aan de Arbeitseinsatz te ontkomen. Hij kende waarschijnlijk Herman Maillette de Buy Wenniger, die vanaf december 1940 huurder was. In het huis vinden veel illegale activiteiten plaats en er zitten regelmatig onderduikers. Begin 1945 is hij niet op het hofje is maar “zit weer in Friesland”. Dick blijft na de bevrijding tot 1949 op het hofje wonen en wordt “abt”, wat hij ook laat vastleggen bij de gemeente. Op zijn archiefkaart in het Stadsarchief Amsterdam is zijn eerste baan namelijk “hoofd van het hofje”.

In het weekend van 14 juli 1945 hield de stam een ‘Bevrijdingsweekend’ in Beukenwoud bij Hilversum. Dirk was aanwezig bij de Eereraad die daar gehouden werd.

Dirk trouwde in 1948 met Maria Johanna Janssen. Hij woonde toen in Londen. Na twee jaar zijn ze gescheiden. Hij studeert in 1949 af en promoveert twee jaar later in Groningen. december 1950 trouwde hij in Uppsala, Zweden, met Helga Marie Bay. Dit huwelijk hield vijf jaar stand.

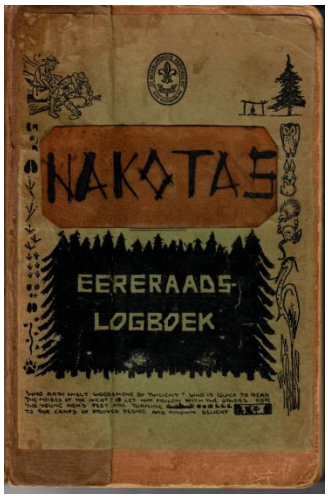
Dirk Horringa was één van de eerste organisatieadviseurs van Nederland, beroemd en berucht in de directiekamers, en daarnaast bijzonder hoogleraar in Eindhoven en op Nyenrode. Hij werkte over de halve wereld.

Hij werd Officier in de Orde van Oranje Nassau. Dirk is overleden op 13 september 2008 in Amsterdam.

Meer informatie

Paraat! : oorlogsdiensten 1940 van Verkenners en Voortrekkers te Amsterdam | NIOD Bibliotheek (worldcat.org)
"De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 5, 1937, no. 45, 1937 » 1937-01 - Pag. 6 | Delpher
"De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 6, 1938, no. 59, 1938 » 1938-04 - Pag. 9 | Delpher
"De huifkar"; algemeen maandblad van en voor voortrekkers der Nederlandsche Padvindersbeweging, jrg 6, 1938, no. 66, 1938 » 1938-11 - Pag. 11 | Delpher
De Tijd : godsdienstig-staatkundig dagblad » 25 mei 1940 - Art. 110 | Delpher
Algemeen Handelsblad » 21 mei 1940 - Art. 100 | Delpher
Registratie Dirk Horringa op 4 maart 1919 te » Open Archieven
Dirk Horringa 1919-2008
Registratie Johannes Horringa & Gerarda van der Spiegel & Dirk Horringa & Dieuwke Horringa in 1913 te 's-Gravenhage » Open Archieven
Onderduikers – Nieuwe Suikerhofje

Nakota stamboek van de Stormbokken, Jan de Wilde (nr 63) Scoutingmuseum Baarn.
Logboek Nakotas stam 1930-1940, incl Stamregister 1930-1937 (113) Scoutingmuseum Baarn
Logboek Nakotas stam dec 1932- sept 1935 door Rien Schulte en Jo Jansen (114) Scoutingmuseum Baarn
Nakotas Eereraadslogboek, Archief Reizend Scoutingmuseum
Logboek 2e Kanderstegstam 1939, Scoutingmuseum Baarn

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.